

SZÖVEG –
LACKFI JÁNOS

KÉP –
EMMER LÁSZLÓ

SOROZAT –
KÉPMÁS

A NYUGALOM AZ ERŐSEK FEGYVERE

Marco Rossival, a magyar labdarúgó-válogatott szövetségi kapitányával Lackfi János beszélgetett

Csendesen, figyelmesen, visszafogottan érkezik. Mégis érezni, hogy „van egyensúlya”, jelenléte kitölti a nagy belmagasságú fotós műtermet. Beszélgetésünk kezdetén focibolondként megköszönöm neki a meccsémények sokaságát. Erdélyi hotelszobámban konkrétan majdnem szétvertem ököllem a szekrény oldalát az angolok elleni történelmi 4-0-t nézve. Hitetlenkedve, üvöltve. Ha tényleg összetöröm a berendezést, boldogan kifizettem volna. És jöhetnek a hasonló mérkőzések, még szétütni való bútort is veszek hozzá, ha kell. Nem sajnálom.

♦ – **Hogyan képzeljük el a gyermek Marco Rossit? Adott egy tipikus olasz vagy magyar kissrác, aki éjjel-nappal kinn focizik a többiekkel az utcán, anyukája pedig úgy kürtöli vissza nagy nehezen a vacsorához?**

– Pontosan ez volt a helyzet, akkoriban a fiúkkal álló nap kinn voltunk az utcán, rúgtuk a bőrt. Nem volt internet, se mobil, se tablet, szabad levegőn töltöttük az életünket, bringázással, focizással. Amint lehetett, mentünk, és játszottunk. Ami belefért! Közben az iskolai kötelességeimet sem hanyagoltam el, anyukámnak nem lehetett oka az aggodalomra. Jó tanuló voltam, komolyan vettem a sulit. Két testvérem van, én vagyok a legidősebb, talán ezért is érettebb voltam, és próbáltam felelősséggel venni az akadályokat. Utána pedig beszippantott a profi futball világa.

– **Evidens volt-e, hogy a foci és csak a foci lesz a jövő, vagy felmerült esetleg más pálya lehetősége is a kezdet kezdetén? Hiszen később, amikor az edzői karrierben nehéz időszakok jöttek, megfordult a fejedben, hogy mégis váltani kellene...**

– A futball az elsősprő szenvedély, de teniszben és sielésben is eredményes voltam. Tizennégy évesen döntenem kellett, mibe fektetek több energiát. Ekkor a focira esett a választásom a tenisszel szemben. Aztán igazolt versenyző lettem, és elindult a sportkarrierem.

– **A Torino, a Sampdoria, a Frankfurt játékosaként, majd Mexikóban focizva megtapasztalad, milyen belülről, a gyepen megélni a kalandot. Most viszont az oldalvonalon kívül kell helytállnod. Fociközvetítések alkalmával, ahogy elnézem a pálya mellett ugráló, hadonászó, hajukat tépő vagy önfeledten ujjongó kapitányokat, mindig azt érzem, létezhet ebben egyfajta tehetetlenségérzet. Hiszen az edzőnek csak indirekt ráhatása van a csapatra... Hogyan éled meg ezt a másfajta nézőpontot?**

– Ez valóban két nagyon különböző helyzet. Más a játékos pozíciója, és más az edzőé. Még akkor is, ha egyes játékosok pályájuk végén egészen természetes módon lépnek tovább az edzői karrier felé. Viszont egyáltalán nem törvényszerű, hogy egy jó játékosból jó edző váljék. Máskor ellenben közepesen tehetséges játékosból lesz valaki kiemelkedő edző. Sőt, manapság egyre több remek tréner soha nem volt profi futballista. Mikor játékosként ott küzdesz „a sűrűjében”, akkor az összes indulatodat, erődet be kell vetned, és ki kell adnod magadból. A tréner viszont, mint egy béna kacska, totyog az oldalvonal

mellett, rétlenségre kárhozható. És a rengeteg indulatot, amit a pályán kiadna magából, valahogy kezelnie kell, ha nem akar megőrülni. Büszkén mondhatom, hogy az évek múlásával ezen a téren sikerült előrelépni, egyre jobban viselem ezt a feszültséget.

– **Szabad egy szövetségi kapitánynak egyszerűen élvezni a meccset? Vagy mindössze a gólörömeik önkívülete marad, és folyvást zakatol a fejben az aggodalom, a taktikai csata? Örülni meg majd a meccs lefújása után?...**

– Nem aggodalmaskodom fölöslegesen. Ahogy mondtad, vannak nagy eufóriapillanatok... Ezeket ki kell élvezni, és ki is élvezem. De nem érdemes túlzásokba esni. Pontosan tudom, milyen változékony a futball. Ami az egyik meccsen remekül működik, a következőn esetleg befuccsol. Ezért is nincsenek látványos gólörömeim. Okosabb dolog kívánni, mi lesz a vége...

– **Mennyire kell vagy lehet figyelembe venni edzőként, hogy több mint kilencmillió elszánt szövetségi kapitány követi a meccset? Természetesen mindenki jobban tudja, hányadik percben kell beállítani Ádám Martint, és mi lenne a tökéletes taktika... Vagy ott, akkor ezt muszáj félretolni, és csak a gyepre koncentrálni?**

– A foci egyszerű sport, nem nehéz megszeretni, bekapcsolódni, szurkolóvá válni. Sokak szívügye ez. És ha valakit megbíznak a magyar csapat vagy a világ bármely nemzeti alakulata irányításával, akkor bizony számíthat rá, hogy a figyelem középpontjába kerül. Európa bármely országát veszem alapul, az emberek mindenhol rettentően lelkesednek a futballért. A hazámban, Olaszországban meg aztán különösképpen. Ott viszont több mint hatvanmillió éles szemű szakértő felügyeli a kapitányt... Amikor egy válogatottat edzek, akkor azt az országot és azokat az embereket kell képviselnem. Miközben tudom, hogy mindig akadnak, akik úgy vélik, ők ezt nálam sokkal jobban csinálnák... Kapok is tanácsokat bőven. Ám töretlen bizalmat is érzek, ami nagyon jólesik.

– **A nagypályás futball különleges, lassú birkózás, taktikai harc lépésről lépésre, viszont egy kilencvenperces meccs sorsát sokszor egy-két sikeres mozzanat dönti el. Vajon igazságos sport a foci?**

– Épp ebben áll a futball szépsége! Gyakorlatilag ez az egyetlen olyan csapatsport, amelyben a kevésbé kvalifikált együttes kifoghat egy jó napot, és megverheti a nála sokkal erősebbet! Vízilabdában, kézilben,

A hit attól hit, hogy bizonyítékok helyett inkább a bizalomra támaszkodik.

röplabdában vagy kosárban kilencvenkilenc egész kilenc-tized százalék, hogy az erősebb nyer. A kicsiknek esélye sincs. A fociban viszont vannak csodák, és ennek egyik legjobb illusztrációja éppen a magyar válogatott elmúlt négy évben elért sok-sok eredménye! 2018-ban megvertük a világranglistán nálunk sokkal előkelőbb helyen álló görögöket. Azóta, ha jól számolom, körülbelül tizenöt olyan meccsünk volt, amelyeken a papírforma szerint nálunk jobb együttesektől sikerült elhódítani a három pontot.

– Mikor Frankfurtban bementél az ottani olasz étterembe, amelynek tulajdonosa későbbi jóbarátod Pippo, vagyis Giuseppe Giambertone volt, nem árultad el, hogy focista vagy, nem akartál egy esetleges potya ebédre spekulálni. Pippo meg is jegyezte, „ilyen ember Rossi. Szerény és becsületes.” Ezek valóban fontos alapértékek számodra?

– Sztárként meghívatni magamat vacsorára? Az ilyesmi nem az én stílusom... 2012 után jöttem Magyarországra, és bár voltak hullámhegyek és hullámvölgyek, elmondhatom, hogy sikeres periódus áll mögöttem. És nem csak a pályán elért eredményekre gondolok. Először a Honvédnál dolgoztam, és már akkor feltűnt, hogy az emberek többnyire kedvesen fogadnak. Talán azért is, mert a magyarok szeretik a normális, átlagos figurákat. A kitűnő portugál tréner, José Mourinho mindig azt mondja, ő a „special one”, tehát különleges elbánást igényel. Ezzel szemben én arra törekszem, hogy én lehessenek a „normal one”. Teljesen átlagos életet élek, de ez nem itt kezdődött, pontosan ilyen voltam öt éve, tíz éve, húsz éve is...

– Magyarországon el tudsz még rejtőzni a focidrukerek szeretete elől? Létezik olyan vendéglő kishazánkban, ahol hagyják fizetni Marco Rossit?

– Ezt én nem így fogom fel. A Magyar Labdarúgó Szövetség tisztességesen megfizet engem, ezért nem látok semmi okot arra, hogy meg kelljen hívatnom magam vacsorára. Más munkáját meg kell becsülni, anyagilag is... Nem várok el senkitől semmi efféle túlzást, így érzem jól magam.

Szerintem ez így van rendjén. Előfordul persze, hogy itt vagy ott meghívznak egy italra, ez a gesztus még akkor is örömet szerez, ha valójában nem iszom alkoholt.

– Cristiano Ronaldo napszemüvegesen-kapucnisan, inkognitóban turistáskodik Londonban, Párizsban. Máskülönben percenként ötven ember rohanja le őt. Mennyire terhes a népszerűség egy rajongott szövetségi kapitánynak Magyarországon?

– Gyakran megkérnek az utcán, hogy csináljunk közös képet vagy adjak egy aláírást. Szívesen teljesítem ezeket a kéréseket. A foci az emberekért van, az övék, nagyon szomorúak lennének a meccsek a közönség lelkesedése híján. Mihez kezdenék, ha az embereket nem izgatná ez a sport? Úgyhogy tekintettel kell lennem az emberek észreire. Na jó, Ronaldo népszerűsége globális jelenség, az egészen más térszta. Én a magam részéről azt tapasztalom, hogy a magyarok nem tolatkvoák, jólnevelten és tisztelettelközlednek. Ezt szeretem bennük. Magyarul nem tanultam ugyan meg, mint Pippo barátom, de neki könnyű, a párja idevalósi. Nekem ez a vonat már elment, a feleségem azon nyomban lelőne, ha beszereznék egy kedves magyar menyasszonyt...

– Olaszként hogyan látod a magyarokat? Miben vagyunk mások, miben hasonlítunk?

– Ami különösen megfogott, hogy a hetente zajló bajnoki meccsek szinte mindegyikén megemlékeznek valakiről. Edzőről, játékosról, gyúróról, olyan személyiségről, aki fontos szerepet töltött be a klub életében. Vagy egy történelmi eseményről. Jó látni, hogy a magyaroknak ilyen fontos az emlékezés és a tisztelet kinyilvánítása. Az elevenen tartott múlt nagyon erős gyökereket ad. Azt is örömmel látom, hogy ez az összetartozás-érzet sokszor a klubszimpatiákat is felülírja. A válogatott meccseken teljesen mindegy, hogy egy szurkoló amúgy fradista vagy Újpest-drukker. Egy szívvel izgul mindenki a csapatért... Ez nem mindenhol van így a világban.

– Jóbarátod, a már idézett Pippo így méltatott: „Rossinál rendesebb és hitelesebb embert nemigen ismerek. A családjáa a mindene. És a csapata.” Mit jelent számodra a család? Kikötő, ahová a fárasztó utazás után haza lehet térni? Töltőpont? Erőforrás? Cél vagy eszköz?

– Az ember életében vannak prioritások. A család e tekintetben mindig fontos helyet foglalt el. Kezdvé a származási családomon... Sajnos édesapámat időközben

elvesztettem, de örömmre sokan élnek még a rokonságból. 1989-ben döntöttem úgy, hogy saját családot alapítok, és azóta természetes, hogy ez a legfontosabb az életemben. A nagy szakmai döntéseimet is úgy hoztam meg, hogy tekintettel legyek rájuk. Elsősorban feleségem szempontjait vettem figyelembe, akire mindig támaszkodhattam. Viszont nekem is csak huszonnégy órából áll a nap. Így aztán a magyar válogatottnál végzett munka részben akkor is kitölti az időmet, mikor esetleg már az enyéimmal vagyok. Nem tudom megállni. Nemrég a feleségemmel voltunk nyaralni, és meg is jegyezte, látja ám, hogy itt vagyok, de csak a testem. Fejben mintha másutt járnék...

– Saját tapasztalatból tudom, hogy a család is egy csapat. Az otthoniakat is edzőként igazgatod? Van stratégia, kitűzött célok? Esetleg a feleséged az edző? Hogy megy ez nálatok?

– A család anyagi hátterét én biztosítom, de minden másat a feleségem intéz. Hálás vagyok neki érte, mert ha ő nem áll helyt ilyen keményen, akkor ez nem működött volna. Fontosnak tartom, hogy mi ketten egyenrangúak vagyunk, egyikünk sem parancsolgat, közösen hozzuk a döntéseket. Bár ahhoz ragaszkodom, hogy az utolsó szó mindig az enyém legyen... Igaz, mindig így hangzik: „oké, va bene”!

– 2011-ben a Cavese edzőjeként elbocsátottak, és szakmai krízisbe kerültél, még azt is fontolóra vetted, hogy könyvelőként dolgoznál egy családi cégnél. El tudod most képzelni Marco Rossi könyvelő életét? Mi lenne, ha úgy alakult volna a sorsod? Munka után meccsre járnál?

– Vicesen azt mondogatom a barátaimnak, hogy életemben egyetlen napot sem dolgoztam... Hiszen a foci az abszolút szenvedélyem, és akár játékosként, akár edzőként főállásban evvel foglalkozhatom. Időnként nagy a nyomás, sok az elvárás, de azt csinálhatom, amit világéletemben szerettem volna. Sokszor végiggondoltam már a dolgot, és arra jutottam, hogy ha akkor nem jövök Magyarországra, talán egész más irányt vett volna az életem. És bár az utóbbi négy év során voltak nehéz pillanatok, és engem is megkerestek több felől, komoly ajánlatokkal, tudom, hogy a szövetség elnöke bízik bennem, és én is szilárdan kitartok a magyar válogatott mellett. Ha folyamatosan hozzuk a jó vagy legalább elfogadható eredményeket, rajtam nem fog múlni. Jelen állás szerint kitöltöm a 2025-ig tartó szerződésemet.

Igaz, nehéz jósolni, mert ez a mai futballban nagyon sok idő. Megtiszteltetés a magyar válogatottat irányítani, a feltételek adottak, magas szinten dolgozhatok. Csak a bizalmamat és a derűmet kell megőriznem.

– Nyilatkozataidban visszatérő elem, hogy ha a játékosok követik a taktikát, akkor van esélyünk... Min múlik a siker? Sakkjátszma a foci vagy közösségi kapcsolódások hálózata?

– A futballnak négy alapvető vetülete van. Számít a fiziológiai és technikai felkészültség, aztán a taktika, és végül a pszichológia. Érzésem szerint a mai sportban a pszichés faktornak egyre nagyobb a jelentősége, különösen a csapatjátékok esetében. Hosszú távon egyértelműen az az aduászunk, ha lelkileg rendben van a csapat. Ehhez persze nélkülözhetetlen, hogy az edző előzetesen mindenkinek elmagyarázza, hol a helye, hogy mozogjon labdával, labda nélkül. Ám a csapatszellem, az összetartás igenis döntő mozzanat. Az edzőnek ki kell puhatolnia, mik az erőviszonyok a gárdán belül, kik a hangadók. Az Európa-bajnokság óta egyre tudatosabban törekszem, hogy erre is legyen ráhatásom. Nagyszerű visszajelzés, hogy akik láttak minket focizni az utóbbi időben, szinte mind azt emelték ki: „na igen, ez egy csapat!”. Rettentő fontos, hogy a fiúk rengeteget dolgoznak ezen a közösségi hozzáálláson, nemcsak a válogatott felkészüléseken, hanem a bajnokság ideje alatt is.

– Rejtélyek övezik a két félidő között az öltözőkben lezajló jeleneteket. Akad edző, aki üvöltő oroszlánként tuningolja fel a játékosait, más a szívre próbál hatni, megint más eszméletlen motivációs beszédeket tart. Hogyan képzeljük el Marco Rossit a kulisszák mögött?

– Amikor levonulunk a pályáról, mindig hagyok a fiúknak két-három percet, hogy szusszanjanak. Utána kérem a figyelmüket, és röviden szólok hozzájuk. Felidézem a taktikai utasításokat, kitérek rá, mi valósult meg belőlük, és mi nem. Hiszek abban, hogy ilyenkor meg kell őriznem a nyugalمامat, hiszen csak úgy bízhat bennem a csapat. Zaklatott közegben nem megy át az üzenet. Létezik egy olasz mondás, miszerint a nyugalom az erősek fegyvere.

– Egyik első válogatott meccsed kapcsán említetted nagyapádat, aki a síron túlról is szurkol a magyaroknak. Ez fontos motiváció lehet...

– Nagyapám három legendás csapatról áradozott kis-koromban, ezeknek a teljes kezdő tizenegyét fejből sorolta. Az első a gyerekkorom helyszínéhez kötődő,

híres-nevezetes „Grande Torino” volt, a másik a Honvéd álmogárdája, a harmadik pedig az Aranycsapat. Na most a Torinónál kezdtem focistaként, utána a Honvéd trénerként folytattam, és most a magyar válogatottal dolgozom. Mintha nagyapám mítoszai rejtelmes módon meghatároznák az életemet. Éppen ezért nekem Magyarországon élni és munkálkodni érzelmileg nem ugyanazt jelenti, mint ha mondjuk Szerbia vagy Ausztria válogatottját irányítanám. Hanem majdnem olyan jelentőséggel bír, mintha az olaszok kapitánya lennék. Ezt nem azért hozom fel, mert itt és most marketing szempontból jól hangzik, hanem mert ez életem egyik mély és lényeges igazsága. Amit nem lehetett előre borítékolni. 2014-ben, amikor távoztam a Honvédtól, úgy tűnt, végleg elhagyom Magyarországot. Akkor talán maga Jézus Krisztus sem sejtette a folytatást.

– Sok férfinak nehezebb esik kimutatni az érzelmeit. A futball azon ritka szelepek egyike, melyeken keresztül ezek felszínre törhetnek. Egy igazi meccsen van minden: pacsik, ölelések, sírás, nevetés. Több interjúban nyilatkoztad, hogy érzelmes ember vagy. Mennyi teret lehet engedni az érzelmeknek ebben a sportban?

– Kétlem, hogy mindenáron erőltetni kellene az érzelmek felszínre törését. Ha viszont spontán megnyilvánulnak, abban semmi rosszat nem látok. A férfiaknak is vannak emóciói, és néha képtelenség ezeket magunkba fojtani. Az olyan férfi, aki nem fél időnként szabadjára engedni az érzelmeit, az én szememben nemhogy gyenge lenne, hanem éppen ettől hiteles.

– Sok focista keresztet vet pályára lépve, vagy ha gólt rúgott. Ez olykor puszta babona, máskor személyes meggyőződés is megbúvik mögötte. Nemrég, Erdélyben járva meglátogattad a csíksomlyói kegyhelyet. Szavaidon is érződik egyfajta hit motivációja. Valóban bízol a Gondviselésben, a legfőbb erőben, amely a világot, a sorsokat irányítja?

– Hiszek egy felsőbb erő létezésében. Hiszek Istenben, még ha sokan kétségbe vonják is az Írás hitelességét vagy akár Krisztus létezését. Mások mindenféle vallásosságot babonának gondolnak. Ám a hit attól hit, hogy bizonyítékok helyett inkább a bizalomra támaszkodik. Ahogy halad előre az életem, rengeteg kérdést teszek fel magamnak, és nem mindig tudom a válaszokat. Azt azonban kétlem, hogy az ember élete annyi lenne csupán, hogy megszületik, él egy kicsit, majd meghal. A síron túl egész biztosan létezik egy transzcendens világ. ♦

